

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

Paràsits més freqüents detectats en col·lectius canins i felins en centres d'atenció d'animals de companyia

**Paràsits més freqüents
detectats en col·lectius canins i felins
en centres d'atenció d'animals
de companyia**

Zoonosis parasitàries

Les característiques pròpies d'un col·lectiu, en especial d'un centre d'acollida on els animals procedeixen de molt diversos orígens i, sovint, han estat sota condicions higienicosanitàries deficientes, comporta un risc per la presència de determinades malalties infectocontagioses d'interès tant en sanitat animal com en salut pública.

L'any 2005 s'iniciaren diversos controls sanitaris a vuit centres d'atenció d'animals de companyia (CAAC), gràcies a la col·laboració entre el Servei de Salut Pública i Consum de la Diputació de Barcelona i el Departament de Sanitat i Anatomia Animals de la Facultat de Veterinària de la Universitat Autònoma de Barcelona. Aquests controls sanitaris van permetre, d'una banda, detectar les parasitosis presents en els col·lectius canins i felins, alertar de la presència de zoonosis parasitàries i, d'altra banda, establir un seguit de mesures de control amb l'objectiu de minimitzar el risc de malalties que poden afectar la salut pública i, alhora, garantir la sanitat dels animals.

L'efectivitat de les mesures establertes s'avaluà un any després, el 2006, mitjançant l'establiment de controls sanitaris als CAAC estudiats i comparant els resultats obtinguts tant pel que fa a la prevalença de paràsits com pel que fa a la taxa de parasitació.

Des d'un punt de vista de salut pública, les zoonosis parasitàries més importants detectades en els animals presents als CAAC estudiats han estat:

- La **giardiosi**, causada per *Giardia sp.*, que es transmet principalment per contacte directe amb els quists que els animals infectats eliminen a les femtes. La prevalença d'infecció ha estat del 24,1%.
- La **toxocariosi**, causada per *Toxocara canis*. La ingesta d'ous embrionats de *T. canis* provoca en l'home la síndrome de la *Larva Migrans Visceral*. La prevalença observada en les mostres de femtes canines analitzades ha estat del 10,2%.

És interessant assenyalar la detecció de dues zoonosis que, si bé considerades molt ocasionals, no per això són menys importants. Es tracta de:

- L'**estrongiloidosi**, causada per *Strongyloides stercoralis*. Aquest nematode és present al sòl en forma de larva infectant i es transmet al gos o a l'espècie humana principalment via percutània, és a dir, penetrant la pell sense que hi hagi ferida prèvia. Un 1,85% de les femtes analitzades en aquest estudi foren positives a *S. stercoralis*.
- L'altra zoonosi està causada per *Hymenolepis diminuta*. Es tracta d'un cestode que té com a hostes definitius el gos, els rosegadors i també l'espècie humana. La transmissió es produeix per ingesta accidental de puces o escarabats de la farina. En aquest cas, s'ha detectat una prevalença del 2,4%.

El seguiment de les estratègies de control recomanades a cadascun dels CAAC fou, en general, molt satisfactòria. En conseqüència, els resultats obtinguts foren òptims i s'observà una clara tendència a la disminució tant de les prevalences com de les càrregues parasitàries.

Així doncs, les estratègies de control que es consideren més importants enfront de les parasitosis intestinals són les detallades a continuació.

Recomanacions

1. Sobre els animals

Protocol antiparasitari

- Usar antiparasitaris d'ampli espectre amb efecte antihelmíntic i antiprotozoari.
- Fer desparasitacions amb periodicitat mínima de 3 mesos.
- Fer desparasitacions prèvies a l'adopció. La presència de determinades zoonosis obliga a la instauració d'una pauta antiparasitària prèvia a l'adopció i independent de la darrera desparasitació. Així es garanteix que l'animal arribi a la nova llar completament desparasitat i, en conseqüència, minimitzem el risc de zoonosi.
- És imprescindible l'establiment d'una quarantena a tots els animals abans de ser introduïts en un col·lectiu. Mitjançant el seguiment d'un sistema de quarantena eficaç, s'aconseguiria el control de determinades malalties presents en el col·lectiu i, alhora, s'evitaria la introducció de malalties noves o ja eradicades.

2. A les instal·lacions

Boxos

El manteniment de nivells d'humitat ambiental baixa fa que la presència de les formes de propagació o resistència dels paràsits es vegi substancialment reduïda. Amb aquest objectiu es recomana que:

- l'orientació dels boxos sigui al sud, evitant zones ombrívols.
- s'utilitzin materials aïllants i hidròfobs en la construcció de les instal·lacions per tal d'evitar l'entollament d'aigua, facilitar el drenatge i mantenir l'ambient amb uns nivells d'humitat relativa reduïda.

Desinfecció

S'aconsella l'ús alternat d'hipoclorit sòdic (lleixiu) amb productes a base de formaldehid o derivats amoniacals. Aquesta mesura permetria, d'una banda, ampliar l'espectre d'activitat dels desinfectants i, d'una altra, reduir el risc d'eventuals resistències.

3. Personal

Han de complir les mesures higienicosanitàries establertes per al personal del centre:

- Rentar-se les mans escrupolosament.
- Bany de botes en canviar de gàbia o en sortir de les instal·lacions.
- Ús de roba destinada exclusivament al treball al CAAC.

4. Controls sanitaris periòdics als animals dels CAAC

Considerem imprescindible l'establiment d'un o dos controls coprològics anuals de seguiment per a la detecció de paràsits, amb l'objectiu d'avaluar l'estat sanitari dels col·lectius i aplicar les mesures correctores necessàries.

Autors:

Anna Ortuño i Joaquim Castellà

Parasitologia i Malalties Parasitàries. Facultat de Veterinària, UAB

Coordinació:

Unitat de Sanitat Ambiental. Servei de Salut Pública i Consum. Diputació de Barcelona

Diputació de Barcelona
Àrea de Salut Pública i Consum
Passeig de la Vall d'Hebron, 171
Llars Mundet. Edifici Serradell Trabal
08035 Barcelona
Tel. 934 022 465
www.diba.cat